Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2025)0309

A Szerződés szubszidiaritás és arányosság elvére vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazása, valamint a nemzeti parlamentek szerepe az uniós jogalkotási folyamatban

Az Európai Parlament 2025. november 27-i állásfoglalása a Szerződés szubszidiaritás és arányosság elvére vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazásáról, valamint a nemzeti parlamentek szerepéről az uniós jogalkotási folyamatban (2025/2042(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre (EUSZ), különösen annak a hatáskörök átruházásáról, a szubszidiaritásról és az arányosságról szóló 5. cikkére, 10. cikkének a képviseleti demokráciáról szóló (1) bekezdésére, 10. cikkének az uniós polgárok képviseletéről szóló (2) bekezdésére, 10. cikkének a polgároknak az Unió demokratikus életében való részvételhez való jogáról szóló (3) bekezdésére, a részvételi demokráciáról szóló 11. cikkére és nemzeti parlamentek szerepéről szóló 12. cikkére,

– tekintettel az EUSZ-hez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez (EUMSZ) csatolt, a nemzeti parlamenteknek az Európai Unióban betöltött szerepéről szóló (1.) jegyzőkönyvre[1], valamint az EUSZ-hez és EUMSZ-hez csatolt, a szubszidiaritás és az arányosság alkalmazásáról szóló (2.) jegyzőkönyvre[2],

– tekintettel az EUMSZ 2–6., 15. és 122. cikkére,

– tekintettel a Lisszaboni Szerződés fényében az Európai Parlament és a nemzeti parlamentek közötti kapcsolatok fejlődéséről szóló, 2009. május 7-i[3], az Európai Parlament és a nemzeti parlamentek közötti kapcsolatokról szóló, 2014. április 16-i[4], a Szerződés nemzeti

---

1 HL C 202., 2016.6.7., 203. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2016/pro_1/oj.
2 HL C 115., 2008.5.9., 206. o.
3 HL C 212. E, 2010.8.5., 94. o.
4 HL C 443., 2017.12.22., 40. o.

parlamentekre vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló, 2018. április 19-i[5] és a Szerződés nemzeti parlamentekre vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló, 2024. január 17-i állásfoglalására[6],

– tekintettel az Európai Parlamentnek a Szerződések módosítására irányuló javaslatairól szóló, 2023. november 22-i állásfoglalására[7], különösen a szubszidiaritás elvével és a 2. jegyzőkönyvvel kapcsolatban javasolt módosításokra,

– tekintettel Mario Draghi „Az európai versenyképesség jövője” című, 2024. szeptember 9-i jelentésére[8] (a továbbiakban: Draghi-jelentés),

– tekintettel a Bizottságnak a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról, valamint a nemzeti parlamentekkel fenntartott kapcsolatokról szóló éves jelentéseire,

– tekintettel a szubszidiaritással, az arányossággal és a „kevesebbet hatékonyabban” megközelítéssel foglalkozó munkacsoport 2018. július 10-i zárójelentésére[9],

– tekintettel a Bizottság „A szubszidiaritás és az arányosság elve szerepének megerősítése az uniós politikai döntéshozatal során” című, 2018. október 23-i közleményére (COM(2018)0703),

– tekintettel eljárási szabályzata 55. cikkére,

– tekintettel az Alkotmányügyi Bizottság jelentésére (A10-0224/2025),

A. mivel az EUSZ 5. cikkének (3) bekezdésében meghatározott szubszidiaritás elve biztosítja, hogy azokon a területeken, amelyek nem tartoznak kizárólagos hatáskörébe, az Unió csak akkor és annyiban jár el, amikor és amennyiben a tervezett intézkedés céljait a tagállamok sem központi, sem regionális vagy helyi szinten nem tudják kielégítően megvalósítani, így azok a tervezett intézkedés terjedelme vagy hatása miatt az Unió szintjén jobban megvalósíthatók; mivel ez az elv biztosítja a hatalmi egyensúlyt az EU-ban; mivel az EUSZ 5. cikkének (4) bekezdésében meghatározott arányosság elve előírja, hogy az Unió intézkedése sem tartalmilag,

---

5 HL C 390., 2019.11.18., 121. o.
6 HL C, C/2024/5714, 2024.10.17., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5714/oj.
7 HL C, C/2024/4216, 2024.7.24., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4216/oj.
8 Draghi, M., „Az európai versenyképesség jövője”, Európai Bizottság, 2024. szeptember 9., https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en#paragraph_47059.
9 https://commission.europa.eu/document/download/8530a17b-e2b8-4cd4-a68d-597767cfbad7_hu?filename=report-task-force-subsidiarity-proportionality-and-doing-less-more-efficiently_hu.pdf.

sem formailag nem terjedhet túl azon, ami a Szerződések célkitűzéseinek eléréséhez szükséges;

B. mivel a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazása alapvető fontosságú az EU demokratikus legitimitásának, szabályozási hatásának és hatékonyságának biztosításához; mivel alapvető fontosságú, hogy az Unió tiszteletben tartsa a tagállamok sokféleségét, és elkerülje a tagállamokra és a jogalanyokra nehezedő szükségtelen szabályozási terheket;

C. mivel az EUMSZ 2–6. cikke egyértelműen meghatározza az EU kizárólagos, megosztott és támogató hatásköreit;

D. mivel a szubszidiaritás és az arányosság elvét először a Maastrichti Szerződés említette, hogy egyensúlyt teremtsen az Európai Unió növekvő hatáskörei és a tagállamok szuverenitása között; mivel a nemzeti parlamentek szerepét a Szerződésekhez a Lisszaboni Szerződés értelmében csatolt (2.) jegyzőkönyv erősítette meg a korai előrejelző mechanizmus bevezetésével;

E. mivel a Lisszaboni Szerződés 2009. évi hatálybalépése óta a nemzeti parlamentek 577 szubszidiaritási elemzést végeztek és indokolt véleményt adtak ki, 3803 hozzájárulást továbbítottak, három sárga lapos eljárást indítottak és nem került sor narancssárga lapos eljárásra;

F. mivel a Lisszaboni Szerződésben foglalt elvekkel, különösen a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról szóló 2. jegyzőkönyvvel összhangban a teljes uniós intézményi keretnek következetes és kitartó erőfeszítéseket kell tennie a nemzeti parlamenteknek az európai döntéshozatali folyamatba való aktív bevonásának biztosítása érdekében; mivel a Lisszaboni Szerződésben előírt sárga és narancssárga lapos eljárásokat meg kell erősíteni, és meg kell fontolni hatékonyságuk további fokozását;

G. mivel a három sárga lapos eljárás közül csak az első vezetett egy rendeletre irányuló javaslat visszavonásához[10], a második eredményeképpen az egyhangú végrehajtás helyett 20 tagállam közötti megerősített végrehajtás[11] jött létre, a harmadik pedig nem

---

10 A kollektív fellépéshez való jognak a letelepedés szabadságával és a szolgáltatásnyújtás szabadságával összefüggésben való gyakorlásáról szóló tanácsi rendeletre irányuló javaslat (2012. március 21.) (COM(2012)0130).

11 Az Európai Ügyészség (EPPO) létrehozása: a sárga lapos eljárás 2013-ban indult, a megerősített együttműködést pedig 2017-ben az EUMSZ 86. cikke alapján fogadták el.

járt eredménnyel, miközben 11 tagállam10 parlamentje 14 indokolt véleményt nyújtott be[12];

H. mivel a korai előrejelző mechanizmus eredményeképpen csak két esetben indult eljárás az Európai Unió Bírósága (EUB) előtt a szubszidiaritás és az arányosság elve helyes alkalmazásának értékelése céljából; mivel az EUB mindkét ügyben úgy határozott, hogy nem sérült a szubszidiaritás és az arányosság elve;

I. mivel a szubszidiaritás és az arányosság elvének a Bizottság és a társjogalkotók általi szigorú betartása elősegítheti a szabályozásból eredő terhek enyhítését, és hozzájárulhat a hatékonyabb jogalkotási folyamathoz;

J. mivel az Európai Unió Tanácsának minden rotációs elnökségében bevett gyakorlat a parlamenti dimenzió, és a nemzeti parlamentek az Európai Parlamenttel közösen számos parlamentközi konferencián vesznek részt különböző témákban;

K. mivel a nemzeti parlamenteket bevonják az uniós jogalkotási folyamatba mind az EUMSZ 2. jegyzőkönyvének különös rendelkezései, mind pedig azáltal, hogy demokratikus ellenőrzést gyakorolnak saját nemzeti kormányaik felett, amelyek a tagállamok érdekeit képviselik a Tanácsban;

L. mivel az EUMSZ 122. cikke kizárólag kivételes és válsághelyzetekben alkalmazható, és nem használható fel a Szerződésekben meghatározott egyéb eljárások megkerülésére, különösen mivel ez kizárná az EP részvételét, és így gyengítheti a közbizalmat;

M. mivel a Bizottság mint az EU végrehajtó szerve feletti ellenőrzést az Európai Parlamentnek és a nemzeti parlamenteknek kell gyakorolniuk;

1. újólag megerősíti, hogy a szubszidiaritás és az arányosság elve alapvető fontosságú az EU jogi és intézményi kerete szempontjából; emlékeztet arra, hogy a szubszidiaritás és az arányosság elvének a Bizottság minőségi jogalkotással kapcsolatos megközelítésének alapvető elemét kell képeznie, amely az értékelés, a hatásvizsgálat és az érdekelt felekkel folytatott konzultáció három alapvető folyamatára épül; emlékeztet arra, hogy ezen elvek elengedhetetlenek a hatáskörmegosztás védelme szempontjából,

---

12 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/957 irányelve (2018. június 28.) a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló 96/71/EK irányelv módosításáról (HL L 173., 2018.7.9., 16. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/957/oj).

valamint annak biztosításához, hogy az uniós fellépések szükségesek és megfelelőek legyenek;

2. hangsúlyozza, hogy a szubszidiaritás elvének alapjául az az elgondolás szolgál, hogy a döntéseket a polgárokhoz a lehető legközelebb eső szinten kell meghozni, biztosítva a tagállamok döntéshozatali és cselekvési képességét, és lehetővé téve az EU beavatkozását, amennyiben egy intézkedés céljait a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, de azok „a tervezett intézkedés léptéke vagy hatása miatt” uniós szinten jobban megvalósíthatók, azzal az elsődleges céllal, hogy maximalizálják a hatékonyságot és biztosítsák a polgárokhoz való közelséget;

3. emlékeztet arra, hogy a szubszidiaritás és az arányosság elve megköveteli, hogy az uniós intézmények által elfogadott intézkedések ne lépjék túl az uniós jogszabályokban legitim módon kitűzött célok eléréséhez szükséges és megfelelő mértékeket;

4. hangsúlyozza, hogy a szubszidiaritással, az arányossággal és a „kevesebbet hatékonyabban” megközelítéssel foglalkozó munkacsoport (a továbbiakban: a munkacsoport) által kidolgozott „aktív szubszidiaritás” fogalma az uniós jogszabályok életciklusának teljes szakaszában az uniós polgárok javát szolgáló, valamennyi kormányzati szint közötti konstruktív együttműködésen alapul;

A Bizottság szerepe

5. felhívja a Bizottságot, hogy járjon el kellő gondossággal és körültekintéssel, amikor megosztott hatáskörbe tartozó jogszabályokra irányuló javaslatot tesz; felhívja a Bizottságot, hogy egyértelműen és alaposan határozza meg az uniós fellépések jogalapját, biztosítva a tagállami hatáskörök teljes körű tiszteletben tartását és a jogi alapok megfelelő felhasználását; hangsúlyozza, hogy a teljes uniós intézményi keretnek következetes és tartós erőfeszítéseket kell tennie a nemzeti parlamenteknek az európai döntéshozatali folyamatba való aktív bevonásának biztosítása érdekében;

6. aggodalommal veszi tudomásul, hogy a Bizottság az EUMSZ 122. cikkét választotta jogalapul a 800 milliárd EUR összegű ReArm Europe terv /Készenlét 2030 eszköz bevezetéséhez; felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja felül e kezdeményezés jogalapját; sürgeti a Bizottságot, hogy az EUMSZ 122. cikkét annak eredeti szándékának megfelelően, rendkívüli és válságkezelési megoldásként, valamint a szubszidiaritás elvének szellemében értelmezze minden jövőbeli javaslatában;

7. hangsúlyozza, hogy a Bizottság megosztott hatáskörbe tartozó jogalkotási kezdeményezéseit mindenképpen egy alapos előzetes hatásvizsgálatnak kell kísérnie, amely számszerűsítve és indokolással alátámasztva bizonyítja a hatékony fellépés szükségességét és az

eszközök megválasztását; kéri, hogy a Bizottság a tagállamok közötti összehasonlító elemzéssel kifejezetten igazolja, hogy az uniós szintű jogszabályi harmonizáció jelentős hozzáadott értéket teremt, és nem jelenti a hatáskörök burkolt kiterjesztését; emlékeztet a Bizottság 2018. évi közleményében kifejezett azon szándékára, hogy egy értékelési táblázatot építsen be a minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatásába, és azt a jogalkotási javaslatait kísérő hatásvizsgálatok, értékelések és indokolások részeként használja; sajnálja, hogy ez a gyakorlatban eddig nem teljesült; üdvözli e tekintetben a Régiók Bizottsága által kidolgozott szubszidiaritásértékelő táblázatot, és ösztönzi a Bizottságot, hogy használja ezt a szubszidiaritási értékelései alapjául; kitart amellett, hogy szigorúbban kell ellenőrizni az EUMSZ 122. és 352. cikkének jogalapként való alkalmazását, és felszólít a nemzeti és a jogalkotási hatáskörrel rendelkező regionális parlamentekkel való megerősített előzetes konzultációra, mielőtt uniós szintű jogalkotási javaslatot terjesztenének elő;

8. tudomásul veszi a francia szenátus uniós ügyekkel foglalkozó bizottsága által egyhangúlag kifejezett aggodalmakat[13] bizonyos uniós jogalkotási kezdeményezések nem megfelelő jogi megalapozottságával, a rendeletek irányelvekkel szembeni előnyben részesítésének növekvő tendenciájával, valamint a végrehajtási vagy felhatalmazáson alapuló jogi aktusok túlzott alkalmazásával kapcsolatban;

9. emlékeztet arra, hogy a Szerződésekhez csatolt (2.) jegyzőkönyv 5 cikke előírja, hogy a Bizottság készítsen részletes értékelést arról, hogy betartotta-e a szubszidiaritás és az arányosság elvét; sürgeti a Bizottságot az Európai Parlamenttel együtt, hogy a jogalkotási javaslatok értékelése során végezzen szisztematikusabb elemzést a szubszidiaritás és az arányosság tekintetében; emlékeztet arra, hogy a szubszidiaritási elemzések elengedhetetlenek a jó irányításhoz és nem tekinthetők pusztán kipipálandó feladatnak; kéri, hogy ezen elvek alkalmazása legyen átláthatóbb, és minden egyes jogalkotási javaslatban részletesen indokolják meg az uniós beavatkozást, igazolják az intézkedés hozzáadott értékét és az intézkedések arányosságát a célkitűzésekhez képest;

10. megjegyzi, hogy a Bizottság indokolt véleményekre adott válaszait gondosan mérlegelni kell, még akkor is, ha azokat a nemzeti parlamentek nagy része nem támogatja; hangsúlyozza az egyes tagállamok sajátos helyzetének fontosságát, figyelembe véve a jogi hagyományok sokféleségét és az EU-n belüli regionális különbségeket; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy kevés bizonyíték van arra, hogy az Európai Bizottság a nemzeti parlamentek által

---

13 Le Sénat, Commission des affaires européenes, ‘Dérive normative de l’Union européenne – Rapport d’information n° 190 (2024-2025), 2024. december 4.

benyújtott indokolt vélemények nyomán jelentősen módosítja javaslatait;

11. rámutat arra, hogy az új uniós jogszabályok végrehajtása nagyon magas költségekkel járhat az önkormányzatok számára, különösen a távoli vagy ritkán lakott területeken; úgy véli, hogy az önkormányzatok számára elegendő pénzügyi forrást kell biztosítani az uniós jog végrehajtásához, hogy eleget tudjanak tenni az új uniós jogalkotási normáknak; rámutat arra, hogy ezeknek a pénzügyi forrásoknak meg kell felelniük az önkormányzatoknál felmerülő végrehajtási költségeknek;

12. rámutat, hogy a nemzeti parlamentek ritkán alkalmazták a „sárga lapos” vagy „narancssárga lapos” eljárást; hangsúlyozza, hogy ez nem a nemzeti parlamentek érdektelenségének tudható be; megjegyzi, hogy számos lehetséges magyarázat van a sárga lapos eljárás korlátozott alkalmazására, többek között az uniós jogalkotás átláthatóságának hiánya, az uniós jogalkotási folyamattal kapcsolatos ismeretek hiánya és az időkorlátok; úgy véli, hogy azok a parlamentek, amelyek tartózkodnak az eszköz használatától, megnehezítik a szükséges küszöb elérését; elismeri, hogy a jelenlegi eljárás túl nehézkes és javításra szorul; ezzel összefüggésben emlékeztet azon korábbi javaslataira, hogy hosszabbítsák meg 12 hétre a „sárga lapos” eljárások határidejét, és kezdjenek szélesebb körű gondolkodást a korai előrejelző rendszer olyan eszközzé való továbbfejlesztésének lehetőségéről, amely lehetővé teszi a nemzeti parlamentek számára, hogy formálják az uniós politikákat; e tekintetben emlékeztet a Szerződés nemzeti parlamentekre vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló legutóbbi állásfoglalására, amelyben felszólította a tagállamokat annak biztosítására, hogy a nemzeti parlamentek elegendő erőforrással rendelkezzenek alkotmányos felügyeleti szerepük ellátásához, és azt ajánlotta, hogy a nemzeti parlamentek használják hatékonyabban az EU platformot, és vonják be regionális parlamentjeiket a korai előrejelző mechanizmus működésbe hozatalába;

13. üdvözli a Bizottság, az Európai Parlament és a nemzeti parlamentek közötti koordináció fokozására szolgáló informális eljárások, például a politikai párbeszéd, az előadók közötti párbeszéd és „A nemzeti parlamentek véleményei és a Bizottság válaszai” című weboldal létrehozását[14]; sürgeti a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a nemzeti parlamentekkel a szubszidiaritással kapcsolatos kérdésekben folytatott konzultáció további javításának lehetőségeit, például egy „egységes szubszidiaritási központ” (SSH) létrehozásának lehetőségét, amely az európai uniós parlamentközi információcsere platformján (IPEX) alapulna, ahol összegyűjtenék és szabadon hozzáférhetővé tennék az indokolt véleményeket, valamint a Régiók Európai Bizottságának észrevételeit, véleményeit, a Bizottság

14 https://national-parliaments-opinions.ec.europa.eu/home.

válaszait, az Európai Parlament állásfoglalásait: úgy gondolja, hogy az SSH megfelelő lehetőséget teremtene arra, hogy a tagállamok felkérjék a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot támogató vagy koordinációs jogszabályokra a tagállamok kizárólagos hatáskörébe tartozó területen;

14. üdvözli a Bizottság azon közelmúltbeli erőfeszítéseit, hogy az uniós jogszabályok előzetes hatásvizsgálatának részeként bővítse és javítsa a szubszidiaritási táblázatot a minőségi jogalkotás eszköztárának megfelelően; felhívja a Bizottságot, hogy szakpolitikai ciklusában folytassa a szubszidiaritási felülvizsgálat általános érvényesítését, többek között azáltal, hogy az intézményközi tárgyalásokat követően kiterjeszti a szubszidiaritás értékelését, ha azt az eredményül kapott módosítások szükségessé teszik;

15. felhívja a figyelmet arra, hogy a Bizottságnak a nemzeti parlamentekkel való együttműködése korlátozott, és a jogalkotási folyamat során túl későn kerül sor a nemzeti parlamentek bevonására, ami viszont korlátozza a nemzeti parlamentek azon képességét, hogy befolyásolják a jogalkotási javaslatokat; sürgeti a Bizottságot, hogy korábbi szakaszban, konkrétabban a konzultációk során kérje fel a nemzeti parlamenteket, hogy tegyenek észrevételeket;

16. úgy véli, hogy a formális és informális parlamentközi párbeszéd a jogalkotási folyamat korábbi szakaszában kulcsfontosságú a szubszidiaritás elvének helyes átültetéséhez; megjegyzi, hogy ez történhet az európai parlamenti képviselők és a nemzeti parlamentek képviselői közötti havi vagy negyedévenkénti találkozók formájában, az 1. jegyzőkönyv 9. cikkének szellemében;

17. felhívja a Bizottságot, hogy mindig gondosan mérlegelje, hogy egyes területeken a nemzeti hatóságokkal való szorosabb koordináció jobb megoldást jelentene-e az új transznacionális ügynökségek létrehozásánál;

18. kiemeli, hogy a parlamentek a demokrácia központi elemeként kulcsfontosságú szerepet játszanak, valamint hangsúlyozza az európai liberális demokrácia különböző – helyi, regionális, nemzeti és európai – szintjei közötti egyértelmű hatáskörmegosztás tiszteletben tartásának szükségességét, összhangban az EUSZ 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvével a demokratikus legitimitás és a hatékony döntéshozatali folyamat biztosítása, valamint a parlamentek közötti bizalom és együttműködés különböző szinteken való fokozása érdekében;

19. kéri az Európai Bizottságot, hogy jobban vegye figyelembe a különböző jogalkotási javaslatokról a regionális és helyi önkormányzatok és az Unió között zajló információcsere megkönnyítése érdekében létrehozott szubszidiaritás-ellenőrzési

hálózaton keresztül a Régiók Európai Bizottsága által kifejtett véleményeket, amelyek elfogadásukat követően közvetlen hatással lesznek ezekre a szervekre és a felelősségi körükbe tartozó politikákra;

A nemzeti parlamentek szerepe

20. hangsúlyozza, hogy a nemzeti parlamentek kulcsszerepet játszanak abban, hogy az EU megfeleljen a szubszidiaritás elvének, és hogy a jogalkotási folyamat növelni fogja az EU és jogalkotási kezdeményezéseinek érvényességét és demokratikus legitimitását; hangsúlyozza az uniós jogszabályok folyamatos ellenőrzésének és a nemzeti parlamentek aktívabb részvételének szükségességét a Szerződésekben előírt mechanizmusok, többek között a sárga lapos és a narancssárga lapos eljárások révén; ösztönzi a nemzeti a parlamenteket, hogy erősítsék meg képességeiket, hogy a szubszidiaritás és az arányosság elve alapján hatékonyan tudják ellenőrizni és kifogásolni az uniós intézkedéseket, határozottabb és időszerűbb felügyeletet gyakorolva a jogalkotási javaslatok felett és biztosítva, hogy az uniós jogalkotási kezdeményezések tiszteletben tartsák a hatásköröknek az Unió és a tagállamok közötti egyensúlyát és megosztását;

21. emlékeztet arra, hogy a nemzeti parlamentek demokratikus ellenőrzést gyakorolnak saját nemzeti kormányaik felett, amelyek a tagállamok érdekeit képviselik a Tanácsban; kiemeli, hogy egyes tagállamok – például a parlamenti fenntartás gyakorlata révén – biztosítják nemzeti és/vagy regionális parlamentjeik aktívabb részvételét az európai jogalkotási folyamatban; ösztönzi a tagállamokat olyan intézkedések végrehajtására, amelyek biztosítják a nemzeti parlamentek aktívabb részvételét nemzeti álláspontjaik kialakításában a Tanácsban folytatott tanácskozások demokratikus legitimitásának erősítése érdekében;

22. üdvözli az Európai Unió parlamentjei uniós ügyekkel foglalkozó bizottságainak konferenciája (COSAC) LXXII. plenáris ülésének észrevételeit[15], amelyek javasolták a nemzeti parlamentek által végzett szubszidiaritási felülvizsgálatnak a vélemények benyújtására vonatkozó nyolchetes határidő tíz hétre történő meghosszabbításával és a sárga lapos eljárás elindításához szükséges küszöbértéknek a leadott szavazatok egynegyedére való csökkentésével történő megerősítését.

23. felszólít a nemzeti parlamentek szerepének megerősítésére az EU-ban a nemzeti parlamentek és a Bizottság közötti átláthatóság, párbeszéd és együttműködési mechanizmusok fokozása révén; hangsúlyozza, hogy bár a Bizottság felett a nemzeti parlamentek nem

15 https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/download/file/8a8629a8930500d90193061cc8e70006/LXXII%20COSAC%20Contribution%20EN.pdf.

rendelkeznek hasonló formális közvetlen hatáskörrel, mint az Európai Parlament, politikai befolyásukat meg kell erősíteni annak érdekében, hogy a Bizottság tevékenysége átláthatóbb és legitimebb legyen;

24. úgy véli, hogy a nemzeti parlamenteknek pozitívabb és proaktívabb szerepet kellene kapniuk, például egy „zöld lap” létrehozásával, amelynek esetében alacsonyabb lenne a szavazatküszöb; felhív továbbá arra, hogy a Szerződések következő felülvizsgálatának keretében hosszabbítsák meg a nemzeti parlamentek számára az (1.) jegyzőkönyv 4. cikke alapján indokolt vélemények benyújtására jelenleg rendelkezésre álló nyolchetes határidőt tizenkét hétre; emlékeztet arra, hogy a Bizottság már biztosított bizonyos mértékű rugalmasságot a határidők tekintetében a december 20. és január 10. közötti időszak kizárásával;

25. megismétli az uniós társjogalkotók és a nemzeti, regionális és helyi jogalkotók közötti strukturális együttműködés megerősítésének szükségességét; hangsúlyozza, hogy az „európai parlamenti hét” és a parlamentközi bizottsági ülések fontos szerepet játszottak e tekintetben; úgy véli, hogy egy évente megszervezett, kiterjesztett európai parlamenti hét továbbfejlesztése lehetővé tenné az európai parlamenti képviselők, a biztosok és a Tanács soros elnökségének miniszterei számára, hogy minden nemzeti és adott esetben regionális parlament előtt megjelenjenek, hogy a nemzeti parlamenti képviselőkkel együtt megvitassák és kifejtsék az európai menetrendet;

26. javasolja, hogy kezdjenek vitát a nemzeti parlamentek és az Európai Parlament közötti közös politikai nyilatkozat vagy keretmegállapodás elkészítéséről a javasolt európai parlamenti hét megszervezésére vonatkozóan egy koherensebb keret biztosítása érdekében a politikai, intézményi és igazgatási szintű együttműködéshez; úgy véli, hogy a javasolt európai parlamenti hétnek le kell vonnia a tanulságokat a jelenlegi és korábbi fórumokból, például az európai szemeszterről szóló konferencia és az európai unióbeli stabilitással, gazdasági koordinációval és kormányzással foglalkozó parlamentközi konferencia parlamenti hetéből, valamint az Európa jövőjéről szóló konferenciából; úgy véli továbbá, hogy a politikai családok ülései és a nemzeti és az európai politikai csoportok közötti és azokon belüli, az uniós parlamentközi együttműködés keretében tartott találkozók a valódi európai politikai vita formájában hozzáadott értéket teremthetnének;

27. úgy véli, hogy a sárga lapos eljárás korlátozott használata, valamint a narancssárga lapos eljárás alkalmatlansága azt mutatja, hogy van még lehetőség a fejlődésre, valamint hogy ezek továbbra is korlátozottak, mivel nem kötelező erejűek a Bizottság jogalkotási javaslataira nézve; úgy véli, hogy e tekintetben lehetőség van a nemzeti parlamentek közötti jobb koordinációra; hangsúlyozza, hogy

a nemzeti parlamentek és az Európai Parlament közötti jobb együttműködés az uniós jogalkotási javaslatokkal kapcsolatos aktívabb szerepvállaláshoz vezetne, és hogy a nemzeti kormányokon mint közvetítőkön keresztül folytatott együttműködés megerősítené a nemzeti parlamentek szerepét az uniós jogszabályok kialakításában;

28. hangsúlyozza a regionális és helyi közösségek fontos szerepét, és sürgeti a Bizottságot, hogy vizsgálja meg, miként lehetne jobban beilleszteni észrevételeiket a jogalkotási javaslatokba, valamint a meglévő uniós jogszabályok értékelésébe; e tekintetben úgy véli, hogy a Bizottságnak elő kell segítenie a nyilvános konzultációk szervezését helyi és regionális szinten, és növelnie kell a polgárok befolyását és részvételét az uniós politikai döntéshozatalban;

29. ösztönzi az uniós intézményeket és a jogalkotási hatáskörrel rendelkező regionális parlamenteket, hogy vállaljanak aktívabb szerepet, és folytassanak közvetlen interakciót egymás között, a nemzeti parlamentek szerepének és hatásköreinek teljes tiszteletben tartása mellett; felszólítja a nemzeti parlamenteket, hogy a jogalkotási hatáskörrel rendelkező regionális parlamentek indokolt véleményeit csatolják a Parlament, a Tanács és a Bizottság elnökének megküldött végleges indokolt véleményükhöz, ha az kizárólagos regionális hatásköröket érint; újfent megerősíti, hogy az EUSZ 12. cikke és az (1.) jegyzőkönyv biztosítja a jogot a tagállami parlamentek számára, hogy közvetlenül tájékoztatást kapjanak az uniós intézményektől; javasolja, hogy a jogalkotási hatáskörrel rendelkező regionális parlamentekre is terjesszék ki a tájékoztatáshoz való jogot;

30. felhívja a Bizottságot, hogy a Draghi-jelentésben foglalt ajánlásokkal összhangban indítson uniós szintű vizsgálatot a nemzeti parlamentek szubszidiaritással kapcsolatos ellenőrzési képességének korlátozott kihasználása mögött meghúzódó okok azonosítása és elemzése céljából; ösztönzi a Bizottságot, hogy az uniós jogszabályok átültetése és végrehajtása tekintetében támaszkodjon a nemzeti és regionális hatóságok szakértelmére és tapasztalataira;

Az EUB szerepe

31. hangsúlyozza, hogy az EUB döntő szerepet játszik a szubszidiaritás és az arányosság elvének az uniós jogi keretben történő alkalmazásában és értelmezésében; hangsúlyozza, hogy általános elvként való bevezetése óta a szubszidiaritás elve tekintetében az EUB nem végzett alapos bírósági felülvizsgálatot; megjegyzi, hogy a főtanácsnokok indítványaikban alig foglalkoznak szubszidiaritással kapcsolatos érvekkel;

32. figyelmeztet arra, hogy az EUB nyilvánvaló vonakodása a szubszidiaritás érvényesítésétől visszatarthatja a tagállamokat attól, hogy egyáltalán az EUB-hoz forduljanak;

33. javasolja, hogy a Bizottság a tagállamokkal folytatott konzultációi során gondoskodjon arról, hogy a kormányok bizonyítsák, hogy figyelembe veszik a nemzeti és a jogalkotási hatáskörrel bíró regionális parlamentek álláspontját;

34. elismeri, hogy az EUB vonakodik határozottan érvényesíteni a szubszidiaritást mint az uniós jogalkotási fellépés érdemi korlátozását;

35. megjegyzi, hogy az EUB-t a megosztott hatáskörbe tartozó ügyek értelmezése során is köti a szubszidiaritás elve, mivel a jogszabályok bírósági értelmezése jogalkotásnak minősül;

36. tudomásul veszi az EUB azon értelmezését, hogy egy jogalkotási kezdeményezés értékelése során egy vagy több tagállam különleges helyzetének figyelmen kívül hagyása nem jelenti az arányosság elvének megsértését[16]; kitart amellett, hogy a tagállamok egyedi sajátosságai relevánsak az EU egészére vonatkozóan a jogszabályok kidolgozása szempontjából;

37. aggodalmát fejezi ki az EUB azon ítélete miatt, amely szerint a hatásvizsgálat elmulasztását nem lehet az arányosság elve megsértésének minősíteni[17]; felhívja a Bizottságot, hogy minden esetben végezzen hatásvizsgálatot, és biztosítsa, hogy amikor a jogalkotási javaslat hatálya megváltozik, a Bizottság új hatásvizsgálatot terjesszen elő;

38. hangsúlyozza, hogy a szubszidiaritás és az arányosság elvének tiszteletben tartása alapvető fontosságú a polgárok EU-ba és jogszabályaiba vetett bizalma szempontjából, és azokat az egységes jogalkotási kezdeményezésekről szóló tájékoztatás során egyértelműbben meg kell ismertetni a nyilvánossággal;

39. megismétli, hogy a hatásvizsgálatoknak pontos, objektív és teljes körű információkon kell alapulniuk; ezért alapvető fontosságúnak tartja, hogy az uniós jogalkotó összegyűjtse a helyi és regionális önkormányzatok véleményét, amelyek a legpontosabb információkat tudják nyújtani a különböző kérdésekről;

40. kéri, hogy végezzenek felmérést a nemzeti parlamentek körében annak értéklése érdekében, hogy milyen tényezők befolyásolják a sárga lapos eljárás alkalmazását, és hogyan érzékelik a

---

16 A Bíróságnak a C-508/13. sz. Észt Köztársaság kontra Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa ügyben 2015. június 18-án hozott ítélete, ECLI:EU:C:2015:403.

17 A Bíróságnak a C-482/17. sz. Cseh Köztársaság kontra Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa ügyben 2019. december 3-án hozott ítélete, ECLI:EU:C:2019:1035.

szubszidiaritás elvének tiszteletben tartását az uniós döntéshozatalban;

41. fontosnak tartja, hogy a nemzeti jogalkotó szervek körében felmérést végezzenek annak érdekében, hogy visszajelzéseket gyűjtsenek a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról; ezért javasolja, hogy a Bizottság végezzen ilyen felmérést annak megállapítása érdekében, hogy mely területeken és milyen mértékben kell a nemzeti jogalkotó szerveknek a változás főszereplőivé válniuk;

Záró észrevételek

42. szorgalmazza a szubszidiaritás és az arányosság elvének világosabb és következetesebb meghatározását és alkalmazását, szem előtt tartva az „aktív szubszidiaritás” munkacsoport által kidolgozott megközelítését, biztosítva ezáltal, hogy a jogalkotási folyamat során minden uniós intézmény ezen alapelvek közös értelmezését alkalmazza; javasolja, hogy a Szerződés jövőbeli felülvizsgálatára tekintettel kezdjenek vitát egy „szubszidiaritási bíróság” létrehozásáról;

43. a kiskapuk felszámolását és nagyobb átláthatóságot követel a Bizottság jogalkotási javaslatainak előkészítése során, beleértve a nemzeti parlamentek korábbi szakaszban történő bevonását a szubszidiaritással kapcsolatos aggályok megfelelő figyelembevételének biztosítása érdekében;

44. helyesli a Draghi-jelentés következtetését, miszerint az uniós szakpolitikának és jogalkotási fellépésnek azokra a területekre kell összpontosítania, ahol az EU „valóban” nagyobb hozzáadott értéket képvisel a nemzeti vagy szubnacionális szakpolitikai intézkedésekhez képest; ösztönzi továbbá az uniós intézményeket, hogy a jövőbeni kezdeményezések körültekintőbb kiválasztása és a meglévő jogszabályok észszerűsítése révén alkalmazzák az önkorlátozás elvét a szakpolitikai döntéshozatal során;

45. úgy véli, hogy a meglévő uniós jogszabályokat rendszeresen értékelni kell az arányosság és a modern realitásoknak való megfelelés szempontjából; hangsúlyozza, hogy a mesterséges intelligencia hozzájárulhat a jogi következetlenségek vagy aránytalan hatások feltárásához, és ezáltal megkönnyítheti a megfelelést, és adott esetben orvosolhatja az arányosság hiányát;

46. javasolja, hogy a nemzeti parlamentek és az Európai Parlament által a Lisszaboni Szerződés 1. jegyzőkönyve keretében kidolgozott valamennyi parlamentközi tevékenységet (beleértve a COSAC-ot, az IPEX-et, az ECPRD-t stb.) jobban használják ki, integrálják és szinergikus módon alkalmazzák a szubszidiaritás és az arányosság elvének jobb alkalmazása érdekében;

47. rámutat, hogy az európai polgárok által közvetlenül megválasztott európai parlamenti képviselők jelentős hatáskörrel rendelkeznek az uniós jogalkotási menetrend meghatározásában; kötelezettséget vállal arra, hogy él az EUMSZ 225. cikke szerinti kezdeményezési jogával, és a szubszidiaritás és az arányosság elvének teljes körű tiszteletben tartása mellett a szabályozási terhek csökkentésére irányuló jogszabályokra tesz javaslatot;

48. újólag megismétli, hogy a szubszidiaritás és az arányosság elvének tiszteletben tartása elősegítheti a jogalkotás minőségének javítását, továbbá csökkentheti a szabályozásból eredő terheket és a bürokráciát; kitart amellett, hogy a jogalkotási javaslat előterjesztése előtt a Bizottságnak értékelnie kell, hogy a kívánt pozitív hatás elérhető-e helyi, regionális vagy nemzeti szinten, és hogy a legmegfelelőbb fellépési szinttel kapcsolatos bizonytalanság esetén megdönthető vélelemnek kell fennállnia az alacsonyabb kormányzati szintek javára;

49. hangsúlyozza a munkacsoport következtetéseit, amelyek szerint a Bizottságnak és a társjogalkotóknak a hatékonyabb végrehajtás érdekében végzett munkájukra kell összpontosítaniuk, ahelyett, hogy új jogszabályokat kezdeményeznének vagy a meglévő jogszabályokat folyamatosan módosítanák azokon a területeken, ahol a meglévő jogszabályanyag elavult és/vagy a közelmúltban jelentősen felülvizsgálták;

°

° °

50. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.